

Табела 5.2. Спецификација предмета
Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм: Основне академске студије МАТЕМАТИКА
Назив предмета: Линеарна алгебра
Наставник/наставници: Александар Липковски, Тања Стојадиновић, Горан Ђанковић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 12
Услов:
Циљ предмета: Стицање напреднијих општих и стручних знања из линеарне алгебре.
Исход предмета: По завршетку курса, студент има основна знања из линеарне алгебре. Уме да решава системе линеарних једначина, познаје структуру скупа решења. Разуме фундаменталне појмове, главне конструкције и основне теореме теорије векторских простора. Познаје појмове: линеарно пресликавање, минимални полином и детерминанта матрице; као и њихове основне особине. Оспособљен је да решава задатке из поменутих области и да прати друге курсеве у којима се оне користе. Такође, након другог семестра, студент има напреднија знања из линеарне алгебре. Упознат је са теоремама о дијагонализацији линеарних и билинеарних пресликавања. Познаје теорију векторских простора са скаларним производом и теореме о значајним класама њихових ендоморфизама. Оспособљен је да решава задатке из поменутих области и да прати напредније курсеве у којима линеарна алгебра има важно место.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Основне алгебарске структуре. Полугрупа, група. Прстен, поље; полиноми и матрице.</p> <p>Векторски простори и линеарна пресликавања. Модули, векторски простори и линеарне алгебре. Основни примери и прве последице аксиома векторског простора; Декартов производ. Потпростори, пресек, сума; афини потпростор и количнички простор. Линеарна пресликавања, језгро и слика. Теорема о разлагању линеарног пресликавања.</p> <p>База и димензија. Линеарна комбинација, линеарни омотач, генератриса. Линеарна независност. База и димензија векторског простора. Одређеност линеарног пресликавања. Грасманова формула. Ранг и дефект линеарног пресликавања.</p> <p>Координате вектора и матрице линеарног пресликавања. Координате вектора у односу на задату базу; матрица преласка са базе на базу и промена координата. Матрице линеарног пресликавања; еквивалентне и сличне матрице.</p> <p>Алгебра квадратних матрица. Изоморфизам алгебре линеарних пресликавања и алгебре матрица. Минимални полином матрице и линеарног оператора. Степен матрице.</p> <p>Ранг матрице. Елементарне еквиваленцијске трансформације врста (колона). Канонска матрица; ранг матрице. Примене (инверзна матрица).</p> <p>Детерминанте. Детерминанте – дефиниција, основна својства и Бине-Кошијев став. Развој детерминанте; инверзна матрица; детерминантни ранг.</p> <p>Системи линеарних једначина. Скуп решења и његова структура; Гаусов поступак. Кронекер-Капелијева теорема. Крамерова теорема.</p> <p>Редукција ендоморфизма и матрице. Инваријантни потпростори, сопствене вредности и сопствени вектори. Карактеристични полином и Кејли-Хамилтонова теорема. Ендоморфизми и матрице троугаоног и дијагоналног типа, Жорданова матрица. Линеарне диференцне једначине.</p> <p>Линеарне и вишелинеарне форме. Линеарне форме, дуални простор, дуал линеарног пресликавања. Алтернирајуће вишелинеарне форме, детерминанте.</p> <p>Билинеарне и квадратне форме. Одређеност и матрица билинеарне форме. Квадратне форме, дијагонализација, еквивалентност квадратних форми. Класификација реалних и комплексних квадратних форми. Позитивно дефинитне квадратне форме.</p> <p>Еуклидски векторски простори. Скаларни производ, еуклидски векторски простори. Норма вектора, неједнакост Шварц-Коши-Буњаковског, растојање и угао између два вектора. Ортогоналност, ортонормирана база, ортогоналне матрице. Ортогонална пројекција вектора на афини потпростор и примене. Мешовити и векторски производ у еуклидском векторском простору.</p> <p>Линеарна пресликавања еуклидских векторских простора. Симетрични ендоморфизми и ортогонална редукција квадратних форми на дијагонални облик. Свођење ортогоналног оператора на канонски облик. Поларно разлагање</p> <p>Изометрије еуклидских векторских простора. Изометрије, транслације. Канонски облик изометријских трансформација.</p>

Ермитски простори. Ермитски производ, унитарни и ермитски оператори. Нормални оператори, свођење на канонски облик.

Примене у геометрији. Криве и површи другог реда. Канонске једначине кривих и површи другог реда.

Практична настава

Решавање задатака из области обрађених на теоријској настави. Утврђивање градива обрађеног на теоријској настави.

Литература:

1. Г. Калајџић, Линеарна алгебра, 5. издање, Математички факултет, Београд, 2007.

2. А. Липковски, Линеарна алгебра и аналитичка геометрија, 2. издање, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2007.

Број часова активне наставе:

10=5 (јесењи семестар) + 5
(пролећни семестар)

Теоријска настава:

5=2 (јесењи семестар) + 3
(пролећни семестар)

Практична настава:

5=3 (јесењи семестар) + 2
(пролећни семестар)

Методe извођења наставе: фронтални.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	30
практична настава		усмени испит	40
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испит, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата